

ŠTATISTIČNI PROSIMO, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko vam očitna poteče. V teh časih povzročajo cen, potrebuje sodelovanje. Skušajte imati vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 38

NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 24, 1944 — ČETRTEK, 24. FEBRUARJA, 1944

VOLUME LII. LETNIK LII.

RUSI SE BLIŽAJO PSKOVU

Rdeča armada na severu je včeraj napredovala 16 milj in vdrla v ulice Dna, ki je zadnja močna nemška utrdba vzhodno od Pskova ter je na fronti, ki se stalno pomika proti Letski in južni Estonski, osvobodila 180 obljubljenih krajev.

Severozapadno od Dna so Rusi napredovali šest milj ter so osvobodili važno železniško križišče Strugi Krasnije, 42 milj severovzhodno od Pskova ob Leningrad-Pskov-Varsava železnici.

V Ukrajini je tretja ukrajinska armada generala Rodiona J. Malinovskega vdrla iz Krivega Roga ter je osvobodila več obljubljenih krajev proti zapadu. Kot pravi Moskva, je bilo okoli Krivega Roga ubitih 6000 Nemcev.

Berlin poroča še o več drugih velikih prodiranjih na obsežni fronti, toda Moskva jih ne omenja. Nemška poročila naznanjajo, da so Rusi vdrl v nemško rdečo severovzhodno od Rogačeva, 60 milj severozapadno od Gomela; ravno tako poročajo o ruskih napadih ob vzhodni bregu Peipuskega jezera.

V Dno, ki šteje 9000 prebivalcev, je vdrla armada generala Kirila A. Merečkova, ki je prodirala ob Leningrad-Vitebsk železnici ter je napredovala 16 milj. Druga armada, ki je napredovala 50 milj v petih dneh iz Staraje Russe, se je približala Dnu na devet milj.

Moskva pravi, da so se Rusi pričeli bojevati z Nemci po ulicah Dna.

Nekatera poročila naznanjajo, da Nemci utrjujejo Polock-Pskov črto, ki teče vzporedno z letsko mejo ter hočejo ob tej črti zadržati Ruse, da ne bodo vdrl v baltske države.

Nemci so izgubili vsako upanje, da bi mogli zadržati Ruse.

Nemške izgube v Italiji

Po poročilih z italjske fronte so Nemci pri svojem neuspešnem poskusu pregnati Amerikance južno od Rima v morje imeli 7000 izgub. Pod zaščito hudega viharja se sedaj pripravljajo na nov velik napad.

Prejšnji teden so se štiri dni bili silno vroči boji, ki so bili v nedeljo končani in Nemci so imeli največje dosedanje izgube v Italiji.

Artilerijski dvoboji se nadaljujejo in Nemci s topovskim ognjem pripravljajo infanterijski napad.

Nemški poveljnik general Eberhard von Mackensen zlasti ponoči dobiva mnogo vojaštva in vojnega materiala, da ojači svojih šest divizij, ki so bile tako zelo tepene in razbite.

Nemška 114. motorizirana divizija, ki se je prej borila z jugoslovanskimi partizani, je bila popolnoma razbita od ameriškega artilerijskega ognja, ostanki pa so se spustili v divji beg.

Od časa vpada 22. januarja so bile večinoma velike nevihte z bliskom in gromom in vojski so bili nastanjeni po blatnih strelskih jarkih. Veliki bombniki jih niso mogli podpirati, le lahki bombniki so krožili nad bojiščem in med njimi je bilo tudi nekaj nemških.

Sovjeti pravijo, da so fašisti nameravali atentat na kralja Petra

London. — Moskovski radio je v ponedeljek obelodanil v Kairu datirano vest agencije Tass, ki pravi, da je bil napravljen poskus, da se umori kralja Petra II.

Poskus, je bilo rečeno po radiju, je bil napravljen po fašisti, ki bi bili zvržili potem krivdo umora na vojake, kateri zahtevajo, da se jim dovoli odhod v Jugoslavijo, kjer se hočejo boriti na strani Titovih osvobodilnih čet. Stirje žani osebne kraljeve garde so bili aretirani, navaja poročilo.

Tass poroča, da je bilo rečeno v oddaji, da so se pojavili nemiri v jugoslovanskih vojaških enotah, ki so nastajene v Kairu, ter drugod, ker Puriceva vlada dela vsemogoče ovire, da jim prepreči vrnitev v Jugoslavijo in to v zvezi dejstva, da so se izjavili, da hočejo iti v Jugoslavijo, da se pridružijo Titu.

Tako željo je izrazilo 653 mož in častnikov, ki tvorijo 800 mož broječe enice v Kairu in od 260 mornarjev, ki so nastanjeni v Aleksandriji pa se jih je 224 izreklo za odhod k Titovi vojski. Od 22 mož kraljeve garde se jih je 16 izreklo za odhod v Jugoslavijo.

Jugoslovanska fronta

London, 22. feb. — Na jugoslovanski fronti je zapadel sneg in zato je bojevanje povsem omejeno na lokalne spopade povsod razen ob jadranski obali, kjer so hrvaške enice maršala Tita porazile nemške oddelke blizu Brinja, ki leži dvanaest milj od Senja. Nemci so se morali umakniti proti morju.

Nemci poginani v beg pri Novem mestu

Kot se glasi poročilo Osvobodilne vojske, je bila poginana pri Novem mestu v Sloveniji v beg nemška kolona, ki je štela 600 mož. Mnogo Nemcev je ostalo mrtvih na bojišču, a mnogo mrtvih so Nemci vlekli s seboj, ko so se umikali, ker pač vedo, da partizani uporabijo uniforme in toplo obleko, ki jo lahko odvzamejo mrtvim ujetim.

Ob železniški črti med Kočevjem in Grosupljem se vrše lokalni spopadi in ob progi Celje-Zidani most se je zavrnila 10. februarja vroča bitka, v kateri je obšlo mrtvih 40 Nemcev.

Nedičevi vojaki ujeti

Partizani iz Maee so razorožili sovražno garnizijo v Nadovici ter so ujeli dvajset Nemcev in dvajset Nedičevih mož. Zajeti so nekaj vojnega materiala in orožja.

Ofenziva bolgarskih satelitskih čet pri Črni Travi se je popolnoma izjalovila. Vendar so čete prizadejale mnogo škodo prebivalstvu, ker so požgale do tal tri naselja. Vkljub temu pravi poročilo Osvobodilne vojske, da se večina Bolgarov ne mara boriti proti partizanom.

V vzhodni Bosni se nadaljujejo boji pri Rogatici, kjer napadajo partizane z Nemci vred tudi Mihajlovičevi četniki in Paveličevi Ustaši. Boji potekajo v prilog partizanov in sovražniki so spet zgubili več mrtvih in ranjenih. Osvobodilne enice so tudi zajele trinajst strojne in drug vojni material.

KRUTO POSTOPANJE Z UJETNIKI

Alžir. — Ob priliki obravnave, na kateri so bila obelodanjena dejstva o krutem postopanju z ujetniki v koncentracijskih taboriščih, ki so bila pod upravo Vichyske vlade, je enajst bivših jetnikov priznalo, da so pretepali internirance ter jih mučili.

Neki narednik Mosea, ki je tekom obravnave trdil, da je življenje v taborišču normalno, je potem priznal, da je pretepel dva internirance do smrti. Sprito tega priznanja bo sojen zaradi umora. Drugi stražarji internirancev so enako priznali pretepanje do smrti ... ljudje, ki so prišli poslušati obravnavo so ob teh izpovedih tako glasno protestirali, da je moralo sodišče zapreti z aretacijami ako protesti ne prenehajo. — Zgražnanje poslušalcev nad hladnimi priznanji okrutnosti je bilo silno in to posebno, ko je neki Otto Riepe izpovedal, da je užival pri pretepanju internirancev.

Jugoslov. vlada zanika celo stvar
Kairo, 22. feb. — Jugoslovanska vlada v Kairu je zanikala vesti o napadu ali poskusu atentata na kralja Petra II. Vest ni šla skozi cenzuro v Kairu, je rečeno v današnjem poročilu kraljeve vlade. Kralj Peter se svobodno vozi v svojem avto po Kairu, dodaja isto poročilo kraljeve vlade.

KONGRESNIKI OGORČENI, KER JE BILA DAVČNA PREDLOGA VETIRANA

Washington. — Predsednik Roosevelt je v torek v precej ostro izraženi poslanici kongresu vetiral predlogo, ki ne bi pomagalo revnim, pač pa le lakomnim. Vetirana predloga je bila za \$2,315,200,000 in predsednik je dejal, da to splošno obdavčenje ne bi niti zdaleč zadostovalo za vladne vojne potrebe.

V kongresu bodo skušali poraziti predsednikov veto, kakor so izjavili celo nekateri demokrati pristajajo administraciji, ker to je prvič v zgodovini Zdr. držav, da je predsednik vetiral splošno davčno predlogo ali akt kongresa. Najbolj so bili nad predsednikovim vetom razjarjeni člani kongresnega odseka, ki so predlogo sestavili in predložili zbornici v odobritev. Kongresnik Robert L. Doughton, demokrat iz North Caroline in predsednik omenjenega odseka, je dejal, da je predsednik s to potezo vrgel čudno luč na inteligenco in pošteno iskrenost odseka in radi tega bo on glasoval za poraz veta. Glasovanje se bo vršilo v četrtek.

Predsednik Roosevelt je dejal, da je po dobrem pregledu državnih financ prišel do zaključka, da vlada potrebuje nadaljnih \$10,500,000,000 o čemer je kongres obvestil že pred meseci in tudi pričakoval, da bo to vzeto v poštev pri sestavitvi kongresnega davčnega predloga. Ker se to ni zgodilo, je bil prisiljen stvar vetirati. Drug razlog pa je bil ta, ker je predložena predloga vključevala avtomatično izključitev obdavčenja socialnega zavarovanja (social security tax), kar bi stalo vlado nad bilijon dolarjev.

Predloga, je rekel dalje predsednik, je vključevala več določb, ki se jih more smatrati za posebne privilegije gotovim korporacijam in industrijskim podjetjem.

Ostro je predsednik prijel kongres tudi zaradi nerodno sesavljenih davčnih pol, katere morajo izpolniti davkoplačevalci. Ljudje, je menil predsednik, so zaposleni z delom za izvajanje vojne in se jim ne ljubi študirati višje matematike. Kongres bi lahko odpravil takozvano "victory tax" in s tem poenostavil davčno plačevanje ter izplunjevanje tozadnih davčnih pol.

Američan poročil rusko dekle v Moskvi

Moskva, 19. feb. — Major John F. Waldron iz South Orange, N. J., je vzel v zakon lepo Tanjo Ostapenko, mlado Rusinjo s katero se je seznanil v svoji službi, kot zdravniški svetovalec in član ameriške zalagalne misije za Rusijo.

Bombardiranje Steyerja v Avstriji

Ameriški bombniki iz Italije so včeraj bombardirali veliko tovarno za aeroplane v Steyru, 90 milj od Dunaja.

Napadaleci so naleteli na nemške aeroplane južno od Steyru in se je vnela zračna bitka.

Slovinci skoro 100% za Tita

Louis Adamič, predsednik Združenega odbora Jugoslovanskih Amerikancev je včeraj podal naslednjo izjavo:

"Po zadnjih poročilih, ki so mi na razpolago, čijih vira pa ne morem še izdati, je slovenski narod skoro 100-odstotno v osvobodilni fronti. 80 odstotkov katoliške duhovščine podpira osvobodilno gibanje. Isto velja o članstvu stare klerikalne stranke. Ljubljana je 99 odstotkov za partizane.

"To so moje informacije do konca januarja. Prav nič se ne obotavljam in rečem, da sem prepričan, da so strogo avtentične."

ŽENA MOHANDAS GANDHI-JA UMRLA

London, 22. feb. — Mrs. Mohandas K. Gandhi, žena indijskega vodja je umrla v New Delhi, Indija v starosti 74 let. Poročilo o njeni smrti je prišlo iz Delhija po radiju.

Kasturbai Gandhi se je poročila s svojim možem, ko sta bila oba stara komaj vsak trinajst let. Gandhi je pozneje dejal, da je bila njegova poroka "kruta šega sklepanja zakona med otroci", vendar sta bila on in njegova žena vse življenja neločljiva tovarisa. Kasturbai, dasi ni bila izobražena, kot on, je vendar simpatizirala z njegovo borbo za osamosvojevanje Indije ter je celo sama vodila demonstracije, ko je njen mož zbolel.

Gandhijeva sta imela štiri sinove in trije od teh so bili rojeni prej, kot je dosegla mlada žena 18. leto svoje starosti. Najmlajši sin je bil rojen, ko sta bila zakonca stara 37 let, naskar sta sklenila živeti, kakor brat in sestra in od tega časa naprej sta bila bolj povezana med seboj duhovno nego prej. Mrs. Gandhi je bila večkrat s svojim možem v zapor, da je bila ob njegovi strani in ga krepila v njegovem delu za Indijo in njene množice ljudstva. Tudi ob smrti je bila z njim v internaciji v palači Agga Khana v Pooni, kamor je bila odpeljana kmalu po aretaciji Gandhija, 9. avgusta, 1943 ko so angleške oblasti določile, da gre Gandhijeva kampanja civilne nepokorščine predaleč in zna ogroziti vojne načrte Britanije.

Ko je šel Gandhi v svojih mladih letih v Anglijo, kjer se je šolal v pravnih zadevah, je šla njegova mlada žena z njim ter je ob tej priliki prvič obula čevlje ter rabila namizno orožje pri obedih. V Indiji je navada, da se nosi kar s prsti hrano v usta. Nikdar pa se ni hotela podati, da bi uživala meso ter je ostala vse življenje vegeterijanka.

Včeraj je bilo truplo Kasturbai Gandhijeve vpepeljeno. — Mohandas Gandhi je bil navzoč pri obredih, ki so se vršili ob navzočnosti velike množice ljudi.

Zračni napad na London

Sinoči so nemški aeroplani že četrto zaporedno noč napadli London. Protizračni topovi so grmeli in izstrelili štiri napadalec.

ki je vodil vstajo proti jugoslovanski vladi leta 1941, ko je podpisala pogodbo s Hitlerjem, je pozval Jugoslovane v notranjosti in izven dežele, da podpre partizanski pokret.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sokol, President; Ignace Hudec, Treasurer; Joseph Lapina, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
218 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

EA CHLO LOTO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; EA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven sobot, nedelj in praznikov.
"GLAS NARODA", 218 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-1243

OBLETNICA RDEČE ARMADE

Včeraj je sovjetska rdeča armada obhajala 26. obletnico svojega obstanka. Topovi so grmeli v Moskvi, Leningradu, Kijevu, Gomelu, Rostovu in v Dnepropetrovsku.

To pa ni samo bila proslava obletnice, temveč proslava zmaga, ki so jih Rusi priborili na dan obletnice rdeče armade. Maršal Stalin je naznanil, da je rdeča armada že osvobodila skoro tri četrtine ruskega ozemlja.

Tretja ukrajinska armada generala Rodiona Malinovskega je osvobodila Krivoj Rog z velikimi železnimi rudniki.

Ruske armade na severni fronti so v svojem prodiranju proti Pskovu osvobodile nad 300 mest, trgov in vasi.

V svojem naznanilu je Stalin rekel, da so Rusi izvojevali zmage, ko je bila ena sama prava fronta. "Nemški položaj pa bo obupen," je nadaljeval Stalin, "kadar se bodo zavezniške armade združile v ofenzivi."

Fašistični vladarji si na vse kriplje prizadevajo, da bi v vrste svojih nasprotnikov zasejali nesloga in nesporazum; Hitlerjevi odposlanci potujejo iz ene nevtralne države v drugo ter skušajo s pomočjo njihove vlade doseči separatni mir enkrat z Rusijo, enkrat z Anglijo in zopet z Združenimi državami. Toda Stalin je rekel, da bodo vsi ti mirovni manevri brez kakega uspeha.

Na višku svojih uspehov si je nemška armada osvojila 700,000 kvadratnih milj ruske zemlje in rdeča armada je do sedaj osvobodila kakih 525,000 kvadratnih milj, ali tri četrtine. Kot pravi Stalin, je rdeča armada samo zadnje tri mesece osvobodila 77,000 kvadratnih milj zemlje in nad 13,000 obljude-nih krajev.

Krivoj Rog, ki je največje mesto, ki so ga Rusi zavzeli po padcu Kijeva 6. novembra lanskega leta, je bilo severovzhodno središče nemške črte v Dnjeprovem kolenu. V mirnem času so v rudnikih okoli Krivega Roga na leto pridelali do 16 milijonov ton železne rude, ki se more po lastnosti primerjati z najboljšo švedsko rudo. Po padcu Krivega Roga morejo ruske armade na 500 milj dolgi fronti od Kersona pa do Lucka uspešno prodirati. Nemci se morajo umakniti iz Dnjeprovega kolena ali pa bodo uničeni.

Stalinovo dnevno povelje tudi pravi, da je skušalo osem nemških tankov in tri infanterijske divizije osvoboditi 10 obkoljenih divizij pri Čerkasiju in da je bilo pri tem ubitih 27,000 Nemcev, vjetih pa jih je bilo 1500. Vsevi izgube obkoljene armade, so Nemci pri Čerkasiju izgubili 101,000 vojakov.

V prodiranju proti Pskovu je rdeča armada napredovala 28 milj in predaji njeni oddelki so oddaljeni samo še 15 milj od Dna, važnega železniškega križišča, ki brani Pskov.

Sedanja ofenziva proti Pskovu je posebno pomembna, kajti 23. februarja leta 1918 je rdeča armada izvojevala prvo zmago nad nemško armado. S posebnim ukazom je bila rdeča armada postavljena sicer 28. januarja, 1918, toda prvo zmago je izvojevala 23. februarja istega leta in od tega dne štejejo dobo njenega obstoja.

Iz majhne armade 50,000 vojakov leta 1918 je nastala tekom let velikaška milijonska armada, ki je edina kos nemškim oklopnim armadam.

Ob priliki proslave zadnjih zmaga in obletnice rdeče armade je Stalin podelil najvišjo vojaško odlikovanje Suvorovov red maršalom Šapašnikovu, Budennyju in Vorosilovu.

Stozi Amerikanski Rdeči Križ se je od začetka vojne razdelilo vojnim žrtvam v 30 deželah pomoči v vrednosti 80 milijonov dolarjev. Potrebščine so bile poslana na Norveško, v Belgijo, Francijo, na Kitajsko, v Rusijo, na Poljsko, Madžarsko, v Rumunijo, Španijo, Jugoslavijo, Finsko in druge Baltičke dežele, v Nizozemsko, Severno Afriko, Egipt, Palestino, Sirijo in Libanon, Grčijo, in druge države. Obdržite ta tok pomoči! Prispevajte Fondu Rdečega Križa!

Leta 1942 je Rdeči Križ nabral za Vojsko in Mornarico 1,250,000 darov krvi. Danes je plazma pa tako potrebna da bo treba 1944 leta nabrati 5,000,000 krvnih darov. Za vzdrževanje takih središč je potreben denar in krvni darovi. Dajte svoj del!

Na milijone paketov s hrano, katere je Rdeči križ poslal Amerikanskim vojnim ujetnikom in vojnim ujetnikom Združenih narodov, ter civilnim internirancem v Evropi in na Daljnem Vzhodu, je bilo prostovoljno pripravljeno. Toda vzdrževanje tega delovanja je odvisno od tega kako boste odgovorili na apel Rdečega Križa za prispevke v Vojni Fond! Dajmo vsi!

Kadar so družine vojakov v potrebi, jim pomagajo izurjeni društveni delavci Rdečega Križa. Drugi predstavniki delujejo s četami v taboriščih in v inozemstvu. Dobrobit vojakov in njihovih družin je ena najvažnejših skrbi Rdečega Križa. Toda, da delovanje se more nadaljevati samo če dobimo vašo pomoč! Pomagajte Vojnemu Fondu 1944 leta.

Let's Give

RED CROSS WAR FUND

KAMPANJA ZA RDEČI KRIŽ

Slovenici in Slovenke!

Ameriški Rdeči križ v našem okrožju se je obrnil na nas da prispevamo svoj delež tekom katapultiranja, ki se bo pričela z začetkom meseca marca letos.

Z enako prošnjo in pozivanjem se je Rdeči križ obrnil do nas tudi lani in mi smo se častno odzvali ter kot naselbina zbrali in prispevali tisoč in štiri dolare. Ali letos so potrebe Rdečega križa veliko večje in zato je določena za vsa dežela kvota 200 milijonov dolarjev in od te vsote odpade na New York \$16,000,000.

Okrog 300,000 prostovoljnih delavcev bo v našem mestu zbiral prispevke tekom kampanje Rdečega križa v mesecu marcu in med temi prostovoljnimi delavci bodo tudi vaši vedno in povsod delavni in požrtvovalni društveni delavci in delavke, katerim nudite sodečo

vanje s tem, da jim greste pri zbiranju prispevkov vsestransko na roko. S tem boste storili svojo dolžnost napram našim fantom-vojakom, ki se nahajajo na raznih krajih preko morja in napram svoji novi domovini Ameriki. Obenem pa boste povzdignili dobro ime naše tukajšnje naselbine, ki se je še vedno in v vsakem slučaju odzvala, kadar se je šlo za res dobro in koristno stvar.

V nedeljo 5. marca ob 3. popoldne se bo vršila v Slovenskem domu v Brooklynu prireditve ali shod za Rdeči križ in vabljeni ste, da se gotovo udeležite ter pripeljete s seboj tudi svoje znanee in prijatelje. Pojdimo vsi skupno na delo za zbiranje prispevkov v korist Ameriškega Rdečega križa v mesecu marcu! To je naša skupna naloga in naša dolžnost!

Odbor.

Dopisi

PISMO ŠLOVENSKEGA VOJAKA

Mrs. A. Kordish iz Munising, Mich. je od svojega sina vojaka Johna Kordisha iz Indije prejela naslednje pismo:

"Ko tukaj sedim in ko pišem te-le vrstice, pravišljaj, kje je moj mili dom, kajti mo je sreča si vedno želi dom. Komaj čakam tistega dne, ko bo vojna končana. Pospravili bomo svoje stvari in bomo potovali po morju in bomo pozdravili boginjo Svobode. Nato se bomo z vlakom vozili proti domu in si samo želimo, da ne bi več po svetu hodili."

J. K.

VOJAK SE JE VRNIL

Lepa hvala, ko mi niste ustavili lista. Bi bila prej poslala naročnino, pa me je flu položila v posteljo in potem nas je še sin Albin iznenadil, ko je prišel domov iz severne Afrike za 20 dni. Nepopisno smo bili veseli videti ga. Zdaj se nahaja v Houston, Texas prisvojem bataljonu. Zelo je bil vesel, da je spet v Ameriki. S pozdravom

Mrs. Ernestine Grile,
Jenny Lind, Ark.

VESTI IZ CLEVELAND, OHIO

(Po kratki bolezni pljučnici je nedavno umrl Joseph Znidaršič, star 70 let. Doma je bil iz Loza, odkoder je prišel v Cleveland pred 38 leti. Soproga Frances mu je umrla pred osmimi leti. Tukaj zapuša 6 sinov: Franka, Josepha, Viktorja, Louisa, Johna in Antona ter hčeri Frances Jasko in Jennie Etchell, 13 vnukov, sestro Mary Trost, v starem kraju pa eno sestro.

— V Lakeside bolnišnici je umrl po dolgi bolezni John Pe-

SLOVENSKI VOJAK UBIT

Ko se je ponesrečil nek potniški aeroplan, je bil med drugimi ubit ensign Albert Ivančič iz Buffalo, N. Y. sin Mrs. George Ivančič iz Buffalo, N. Y. Mladi častnik je bil v več bitkah na Pacifiku in je dobil dopust, da se je mogel vrniti v Združene države. Vse je bilo pripravljeno, da se prejšnji turek poroči z Lorraine Chudy, pa mesto poročnih opravil je bila brana maša zadušnica. Iz Texasa je brzojavil, da bo prišel domov v petek ob 3. popoldne, toda aeroplan se je ponesrečil in mladi ensign Ivančič je bil ubit.

Pokojni Ivančič zapuša oče ta George Ivančič, mater, brata Williama in polbrata Johna Matokoviča ter sestro Margareta Ramondo.

John Bannich,
Buffalo, N. Y.

SMRT BOLGOLETNEGA NAROČNIKA

Tukaj vam pošiljam naročnino za pol leta in vas prosim, da spremenite ime na Mrs. Katarina Yenick, ker vam dam na znanje, da moj soprog umrl 27. januarja po hudi bolezni pljučnici. Moj pokojni soprog John Yenick je umrl 27. januarja in je bil star 65 let in doma od Novega mesta. Delal je dolgo vrsto let v prenogorovih v Colorado, zadnjih 10 let je pa živel v Sacramento, Cal. Bil je naročnik Glasa Naroda celih 37 let in ga je vedno rad bral, posebno pa zimske večere. Tukaj zapuša žalujočo soprogo Katarino, sina Josipa in hčer Mary, kakor tudi štiri vnuke.

Tebi dragi John naj bo lahki Californijska zemlja! Glasu Naroda pa želim mnogo novih naročnikov.

Katarina Yenick,
Sacramento, Cal.

SMRT ROJAKINJE

Pretečeno soboto dne 19. februarja je v Homestead, L. I. umrla za zavratno boleznijo raka Mrs. Elizabeth Kraus, ter je bila včeraj pokopana. Pokojna je bila stara jedva 42 let. Tukaj zapuša moža Jacka sina Richarda, ter brata G. Tassottija, in tri sestre, v stari domovini pa enega brata in 2 sestre.

Naj v miru počiva! Preostanek pa naše iskreno sožadje.

45-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

AMERICAN FRATERNAL UNION

ELY, MINNESOTA

KI IMA

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE

DOLARJEV PREMOŽENJA

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti

Ako je društvo A.B.Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

IVAN BUKOVINSKI PIŠE

Zadnjič sem bila v Pittsburghu in nisem imela prilike, da bi si ogledala tamkaj kako zanimivost tega mesta in Ivan Bukovinski mi je pred nekaj dnevi poslal zanimivo pismo, v katerem pravi, da se nisem v opisu o moji poti v Pittsburgh nič spomnila na zanimivosti, ki jih poseduje to industrijsko in od tovarniškega dima zakajeno pennsylvansko mesto. Ker sem v resnici zagrešila to napako, naj pa imajo čitatelji na razpolago opis, ki ga je podal v pismu naš prijatelj Bukovinski, katerega "Pittsburški kotiček" marsikdo pogreša odkar se tako poredko oglašja v listu. Sicer naj bo resnici na ljubo povedano, da ni bilo to prvič, da sem bila v Pittsburghu, res pa bo, da o mestu samem ne vem kaj posebnega, ker nisem nobenkrat imela prilike, da bi si mesto bolj dobro ogledala.

Bukovinski navaja med drugim: "Nekaj sem pa le pogrešil v Vašem opisu — nikjer ni ti besedice, da ste si ogledala katero izmed naših izrednih pittsburških znamenitosti. Pa vendar ima naše drugače radi tovarniškega dima in zakajenosti zloglasno mesto mnoge edinstvene zanimivosti, ki jih nima ni jedno ameriško ali pa kako drugo svetovno mesto. Tako imamo tukaj najvišje šolsko poslopje na celem svetu, "Cathedral of Learning", lastnina "University of Pittsburgh". V visocino meri okoli 640 čevljev in ima 41 nadstropij, v resnici pravi nebotičnik. Mnoge učne sobe v pritličju so narodnostno - spominskega značaja.

Slednji narodi, katerih izseljenci bivajo v velikem številu v Pittsburghu, so tu zastopani: Angleži, Škotje, Nemci, Norvežani, Švedi, Italijani, Čehoslovaki, Jugoslovani, Poljaki, Ogrji, Rumunci, Kitajci, Grki, Rusi in zgodnja Amerika. Vsak teh narodov je dano mu sobo na svoje stroške opremlil s pohištvom, opravo in stenskim dekoracijami po svojem lastnem načinu in duhu — odsev narodne kulture in tradicije. Oprava naše in stenska prevlaka jugoslovanske sobe, ki je bila dovršena pred 6 leti, obstoji iz izključno 12 kosov so-lidne, umetniško izrezljane hrastovine, posekane v Jugoslaviji, v Bosni in sem dopremljene. V ta namen je prišel nalašč iz Zagreba neki umetniški mizar-ski strokovnjak in tesorec, da je delo v vrednosti 25,000 dolarjev dovršil.

Po stenah pa so razobešene slike nekaterih znamenitih srbskih, hrvatskih in slovenskih pisateljev, pesnikov, umetnikov in državnikov, med njimi tudi naš Prešern.

Še ne en streljaj od tega šolskega nebotičnika, pa se ponosno, v francosko-gotskem slogu dviga "Heinz Memorial Chapel" — dar povsodi znane Heinz kompanije za izdelovanje konzerv. Postavili so jo v spomin svojim rodnim in praroditeljem — ustanovnikom. Kapelo z vitkim, visokim stolpom dičijo krasna, umetniško slikana okna (stained glass) ki so višja nego v katerikoli cerkvi ali škofovski katedrali v celi Ameriki; merijo namreč 72 čevljev v dolžino.

Opominjala naj bi dijake, da izobrazba in nčnost ni pot in sredstvo samo k materialnemu napredku, temveč tudi k duhovnemu, nadnaravnemu in prepovedu.

Komaj 15 minut hoda od tod se nahaja svetovno sloveči zavod, takozvani "Carnegie Teck" za razna industrijska inženirska. To nečlilice so pohajali do izbruhu vojne ne le študentje iz Združenih držav in Canade, temveč tudi iz Evrope in Južne Amerike.

Vredno si je ogledati tudi "Buhl Planetarium", kjer vidite nad seboj ob solnčnem dnevu krasno-očarljivo, umetniško napravljeno zvezdno nebo, ki se nič ne razloči od pravega. Zal, da si mnogi pittsburški rojaki še niso ogledali tega modernega čudeza, čeprav tovarniškega dima in zakajenosti zloglasno mesto mnoge edinstvene zanimivosti, ki jih nima ni jedno ameriško ali pa kako drugo svetovno mesto.

Imamo še tudi mnogih drugih zanimivosti, ali ni časa ne prostora vseh naštevati. Torej o priliki našega prihodnjega obiska ne pozabite si ogledati navedenih in še drugih znamenitosti; ne bo vam žal, in pa za vašo kolono hote imeli dovolj gradiva, kar tudi nekaj šteje.

Torej, s prijateljskim pozdravom — do svidenja, mogoče kedaj od moje strani v vaši newyorški kozmopolitanski metropoli, katera mi je tako nepoznana kot vam naš Pittsburgh.

Ivan Bukovinski."

NOVO ZALOGO PRIČAKUJENO SREDI MARCA

NOVA IZDAJA "Hammondov SVETOVNI ATLAS"

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Dopisov brez podpisov in oznake ne prištevamo. Dopis na lastno odgovornost. Naj bodo v našem uradu najkasneje v četrtek.

Dopis se nam vedno dobrodolet, ker zanimajo vse naše čitatelje in se s njimi naši rojaki lahko reče med seboj pogovarjajo.

Vesti iz slovenskih nasebina

NOVICE IZ CORAOPOLIS, PA.

Korčno je prišlo na svetlo, bila mala zavezniška armada z kar marsikateremu izmed nas lahkoto tja prodrla, založila že dolgo ne ugaša. Sedaj so partizane z orožjem, municijo, namreč pričeli tudi angleški in hrvaški partizani, ki so v ameriški časopisi kritizirali razorožila italijanske čete. Ta ti vojno strategijo na italijanski fronti. Čemu slusajo za-vezniški osvoboditelji v prvi vrsti Italijane, je nerazumljivo. Saj Italijane, je nerazumljivo, saj je ravno ta narod, če že ne vse sečne posledice. S hitro akcijo, pa vsaj v veliki meri kriv, in s pomočjo partizanov, bi da je prišlo do tega svetovne. Bil je ta narod, ki ob omogočil Mussoliniju do ob lasti. Bil je Mussolini in ita-lijanski fašizem, kjer je Hitler dobil inspiracijo pri tvoritvi voje nacistične stranke. Bil je Mussolini in njegovi gangsterji, ki so ves čas zvesto podpi-rali Hitlerja pri njegovih am-bicijah. Bil je ta narod, ki je bil kot zverjad, kadar začeti plen, ko je začel Hitler ropati in moriti svoje mirne sosede. In kaj ta narod naredi sedaj da bi si pridobil svobodo? Sa-ma besediči ter čaka na moko in makarone. Pri vsem tem je že ohol ter nesramno zahteva, da bi mu svet polnil drobovje kakor da bi bil njegov obstoj tu neobhodno potreben.

Klor pogleda na zemljevid vidi, da je Italija dolga, ozek in dokaj gorat polotok, dokler se ne razširi na severu v dolini re-ke Po. Tak teren je seveda zelo težaven za napade nasproti na zelo primeren za obram-ba. Poleg tega je še zavezni-ška sentimentalnost, kateri je vsaka stvar sveta. Dežela je namreč posuta cerkva in starih samostanov ter raznih grobov iz rimske dobe, kar bi zavez-niki radi ohranili, kar vse je velika ovira pri vojevanju.

Tudi če pridejo v severno Italijo, zavezniški se niso v vo-jniški pogledu v Evropi. Tam je dolina reke Po dobra obramba na črti. Ob vsej severni meji od Sredozem, morja na franco-ski meji, dalje ob Švici, Ti-rolski, Koroski in gorški steni, skoro do severne meje Jad-ranskega morja so Alpe, naj-višje gorovje v Evropi, stena, ki se z razmeroma malo močjo lahko brani dolgo dobo. Saj se se sponinjamo prve svetov-ne vojne, kako dolgo je par sto tisoč starih avstrijskih rezervistov uspešno zadrževalo na delu te črte milijonsko italijan-sko armado.

Razočarani smo oni, ki smo pričakovali zgodnega vpada na Balkan. To bi se bilo lah-ko brez posebnih težav izved-lo kmalu po kapitulaciji Itali-je. V južni Italiji naj bi se bi-la vpostavila močna obrambna črta ter ostalo silo, kar bi jo potrebovali za obrambo te črte poslali čez Jadran v Dalmacijo in Albanijo. Takrat to ne bi bilo pretežavno. Balkan so imele zaseden večinoma itali-janske čete. Z hitro akcijo bi dogodkov, ki so dovedli do se-

VSI ne moremo iti na bojišče se vojakovati proti sovražniku osebne svobode; — VSAK pa lahko po-maga pobiti sovražni-ka, ako kupuje WAR BONDE in ZNAM-KE redno.

danjih gospodarskih, social-nih in doma političnih raz-mer širno sveta. Je kakor nek prerok in videc, ki si v svojih spisih prizadeva, da bi dopri-nesel svoj delež k boljše mu razumevanju in dobroti člove-ške družbe. Za povprečnega bralca je taka snov pretežka in presuhoparna, ter le med stonilijonskim narodom se mo-že dobiti dovolj čitateljev, ki se za take probleme intere-sirajo, ter omogočijo, da se nje-govi spisi z uspehom razpeča-vajo. S tem narodu, iz kate-rega je izšel, najuspešnejše po-maga, ker Adamič ne bi bil to-lkar je, ako bi pisal v svojem maternem jeziku. Slovenski na-rod je premajhen, da bi bil zmo-žen vzdrževati velike stvari. Večina najboljših slovenskih pisateljev in pesnikov kot Pre-šeren, Jurčič, Gregorčič, Can-kar, Levstik in Kete so razme-roma mladi pomali in njihova življenska pot je bila trnjeva, dasi so imeli poleg pisatelje-vanja še druge poklice. Ivan Cankar je bil edini, ki se je boril no preživljal samo od tega, kar je prejel za svoje spise.

Težko operacijo je prestala Julija Pangeršič. Je na potu okrevanja in se kmalu povrne k svoji družini na Cliff Mine. Istotam se nahaja tudi John Sifler iz Imperia, radi po-skodb, katere je dobil na no-vega leta dan, ko ga je neznana avtomobilist podrl s karo in težko poškodoval. On je imel v življenju že mnogo težav, to-da sedaj je imel v tovarni do-bro delo, s katerim je bil zelo zadovoljen, pa pride taka ne-sreča.

V bolnišnico se mora podati tudi Mrs. Frank Vidmar iz Cliff Mine. Čutila je že dolgo časa bolečine v roki in sedaj so se zdravniki odločili za opera-cijo. Radi prevelikih naporov z vodstvom prodajalne in go-spodinjstva, ter po moževi smr-ti tudi drugega go-spodarstva, je zbolela Mrs. Mary Eržen iz Imperia. Sedaj, ko si je vzela potreben počitek, se ji zdravje hitro obrača na bolje. V po-stelji se še vedno nahaja John Čerin iz Imperia. Še lansko zimo si je nalomil kost v kolku ko je padel na ledeni poti, pa se mu nikakor ne obrne na bo-lje. Ravno sem izvedel, da le-ži v bolnišnici nekje v South ali North Carolini Stefan Safran, sin družine George Safran iz Imperia. Bil je tja pripeljan iz italijanske fronte kjer je bil ranjen, pa se je tej nesreči pridružila še bolezen malarija. Vsem želimo hitre-ga okrevanja.

To so novice, kolikor so mi znane. Marsikdo izmed nas je v sedanjem času preobložen z delom, tako da ne preostaja mnogo časa za kaj drugega. Tolažimo se, da se oddahnemo ko bo konec tega nečloveškega stanja. Leto 1944 bo zahteva-lo še mnogo požrtvovalnosti od nas vseh in za marsikoga bo usodepolno, toda ena stvar je sedaj gotova: Hitler in Hiro-hito ne bosta zaslužila člove-štva in časa in sedanje zmede izoblikujejo novo človeško dru-žbo z lepšim razumevanjem med narodi in posamezniki in generacijam, ki se pridejo, bo omogočen miren razvoj in bla-gostanje.

V. P.
Coraopolis, Pa.

PRIDITE NA LJUDSKI SHOD V CLEVELANDU

Priljubljena podružnica št. 48 SANSa, se je zavzela, da pri-vede shod našega slovenskega kot jugoslovanskega naroda. In sicer kot je že bilo poročano se bo ta shod vršil dne 5. mar-ca, pričetek ob 2. uri popoldne v avditoriju Slov. Delavskega Doma na Waterloo Rd.

Podružnica SANSa se pri-pravljaja na ta shod že nekaj časa, ker pa so razne težkoče kot z vsem drugim, tako tudi glede tega, je bilo težko dolo-čiti pravi datum, tudi glede go-vornikov. Podružnica smatra da je za našo nasebino shod potreben, da se naš narod se-znani s splošnimi težnjami in lojem, katerega bijejo za svojo osvoboditev v rojstni domovi-ni naši rojaki.

Povabljeni so razni govor-niki, kot na primer Adamič, Kristan, F. Zajc in Mirko Ku-hel. Izmed Hrvatov in Srbov, pa Geo. Pirinsky iz Detroit, Mich., dalje Rev. Nikola Dre-novac ter Rev. Emil Gloear iz Akron, O. in drugi. Torej kot razvidno iz govorniške liste, bo dovolj dobrih govornikov, ki vam bodo razložili naš polo-žaj slovenskega naroda, in uje-gove težnje v tej kritični uri, katere je zadel ta mali narod slovenski, oziroma jugoslovau-ski.

Da pa ne bo samo govorjenje je odbor preskrbel tudi nekaj pevskih in glazbenih točk. Pri tej priliki nastopijo, vedno ra-de se odzivajoče naše sloven-ske pevke in sicer Mrs. Mary Grill-IVanusch ter Josephine Milavec-Levstič, ki boste na-stopile skupno v duetu. Spre-mljaja jih bo na klavir Vera Mi-lavec-Slečko, ki je priznana iz-vrstna pianistinja.

Dalje nastopijo tudi skupna pevska zhora "Slovani" in "Jadrani" ter nekaj moških solistov. Torej bo tudi ohe-nem kratak koncert.

Vstopnina k temu shodu, kot prireditelj bo seveda prosta. Se-torej apelira na vse naše ljudi, da se tega shoda udeležite in poagitarajte med rojaki, da se tega shoda udeležijo. Ravno ta-ko med brati Hrvati, kot Srbi. To je vprašanje celokupnega jugoslovanskega vprašanja. V

tem resnem času, ko se gre za usodo našega naroda, je naša dolžnost, da stojimo ob strani naših tpečih in bojujočih so-rojakov v domovini. In vzdrži-mo se v tem resnem trenutku dovolj tolerantni in strpni. Na-ša naloga naj bo, da jim stoji-mo ob moralni strani boja, ka-terega vrše za svojo osvobodi-tev, kot združitev Slovenije v praven demokratičen plav-cu. Oni imajo inicijativo v svojih lastnih rokah in mi kot taki jim moramo zaupati, da si žele res prave svobode in da oddolžijo vsako morebitno dik-taturo, in da take ne zaželijo več, to je povratek v stare raz-mere, da jim bo v resnici zasi-jala prava demokracija in svoboda, ne le nam, ampak vsemu človeštvu. Poskušajmo torej kot ameriški državljani in Slo-venci doprinesiti tudi k temu njih skupnemu prizadevanju svoj delež.

Mi danes tu uživamo saj po-litično demokracijo, ko med-tem naši na svoji lastni zemlji še tega niso imeli. Kot majhen narod smo bili vedno žoga dru-gim, in zatirani in izkoriš-čani. Razklosani smo bili od nekdanj in ni torej nič čudnega da smo tako majhni, ker naš razvoj kot kulturni narod, so nam vedno dosledno ovirali. Torej če se gre že tu za pravo ureditev človeške družbe ozi-roma narodov, je tudi naš na-rod, karavno majhen, upravi-čen do svojih človeških pravic.

Torej naj bo ponoven apel na vas vse, da se odločite dne 5. marea in da pridete vsi na ta narodni shod, in demonstrirate s tem, da vam ni vseeno, kaka usoda naj zadene narod v do-movini. Torej ko je že vstopni-na k temu shodu prosta, ste torej prosti, da pridete vsi in vse v dvorano Slov. Del. Doma na Waterloo Rd. na omenjeni shod. Pokažite s tem svojo na-rodno zavest, ter napolnite au-ditorij tega dne. Slehernega slovenskega čutečega rojaka veže dolžnost, da bo na tem shodu navzoč.

Torej na svidenje!
J. F. Durn,
Cleveland, O.

ZANIMIVI SPOMINI

Čas prihaja za obnovo moje naročnine koncem februarja. Torej vam tu prilagam ček za \$7.00. Ob tej priliki tudi čestiti tam k 50-letnici lista "Glas Naroda."

Koliko časa sem naročnik, se ne spominjam. Naročil sem se takoj, ko sem zvedel, da se je list ustanovil. Ko sem pre-gledoval jubilejno izdajo lista, sem opazil sliko Antona Mur-nika. On je bil moj znanec iz Rajske doline v Californiji. Ho-čem torej nekoliko oživeti spo-mina na leto 1896.

Meseca marea 1896 smo se sešli nasebinci za tisto koloni-jo v Chicagu, Ill. Prišli smo iz vseh vzhodnih držav, največ pa iz Cleveland, Ohio. Rev. Pe-ter Jeram, ustanovitelj naseb-ine nas je tu pričakal in tu smo potem zasedli več železni-ških kar ter se odpeljali proti severozapadu. Vozili smo se po železnici do Ukiah, Cal., od tam smo se peljali z vozovi in hodili, kjer je žo v hrib. Ko smo drugi dan na večer dospeli v nasebino, smo tam dobili že precej nasebincev, največ iz Californije. V mali hiši je stanoval Anton Murnik z dru-žino. Poleg pošte je oskrbo-val tudi prodajalno za nasebince. Anton Murnik je bil prej samostojen mož. Opazil sem kmalu, da ni bilo posebnega sodelovanja med Murnikom in Rev. Peter Jeramon. Murnik se je tudi prvi spuntal, ter si v kotu doline, kjer je bilo več stadenecv, odmeril homestead.

na katerega se je takoj nasebil. To je seveda poostrilo nape-tost in Rev. Jeram je omenil, da bi bilo treba A. Murnika na ložiti na železnico ter ga od-nesti iz nasebine.

Jaz sem zapustil nasebino meseca avgusta, ter se podal nazaj v Federal, Pa., k svoji družini. Ko sem pozneje zve-del, da je Rev. P. Jeram uto-nil, sem sodeč po zavoženem podjetju sklepal samomor. Po-tem sem pa pozneje po lastni skušnjaji spoznal, da je mogoče mož po napadu omotice padel s konja in utonil. Jaz sem že do-bil takšno omotico dvakrat. Prvič sem padel ter se na gla-vi pobil. Drugič sem pa util, da izgubljam zavest, vlovil sem se z rokami za steno, ter se držal, dokler mi je prešlo.

Ko sem bil po odhodu iz Ca-lifornije zopet doma, je prišel Mr. Frank Sakser k meni na moj dom, da zve, kaj se je vse godilo v nasebini v Californiji. Z njim je bil tudi neki sloven-ski duhovnik, ki je ravno pri-lil iz stare domovine. Njego-vega imena se ne spominjam. S Frank Sakserjem sva se po-zneje še večkrat srečala na konverzijah KSKJ. Njegov navadni pozdrav, ko sva si po-ce, dala roke, je bil: "Halo, Janez, stara hiša!"

Voščim listu Glas Naroda še mnogo let obstanka, ter pozdra-ve uredništvo in naročnikom.
John Keržnik
Burley, Idaho.

PROSLAVA V POČAST RUSKI ARMADI

[Kot je bilo že poročano, se bo vršila v nedeljo 27. febru-erja velika proslava v počast sovjetski adeči armadi, kate-ra obiaja letos svoje 26. leto obstoja. Prireditelj pod po-kroviteljstvom Narodnega sve-ta za ameriško-sovjetsko prijatelstvo (National Council of American-Soviet Friendship).

Vstopnice za to proslavo, ki se bo vršila v Majestic Theatre 245 West 44th St., New York, so bile na razpolago pri več naših društvenih, toda kdor si vstopnice ni nabavil, se lah-ko vseeno udeleži proslave, ka-tera se bo pričela ob pol treh popoldne.

Na programu bodo zanimive točke in posebno lepa bo dra-matična predstava, v kateri bodeta nastopili tudi naši znani pevki Ann Kepic in Olga Turkovich ter še mnogi drugi slovanski pevski in dra-matični umetniki in diletantje.

Kdorkoli ima priliko, naj poiskua v nedeljo posejiti to-lepo prireditelj.

Poročevalka.

NAZNANILLO.

Dne 16. februarja je premi-nul naš rojak, odnosno član na-šega društva "Frane Držar". Zadnjih 13 let je bil zaposlen pri Wright Heigrews zlatem rudniku, kjer si je nakopal za-vratno proletarsko bolezen, ka-teri je po dve-letnem boleha-nju podlegel. Pokojni je bil zamski in rojen leta 1899. v va-si Brezovica, fara Trebnje na Dolenjskem. V Kansas City, Kans., zapušča strica, v stari domovini pa tri sestre.

Pokojni Frane, katerega smo tukaj splošno poznali pod ime-nom Lazar, je bil član odseka št. 1. V.P.Z. "Bled" — Bodi mu ohranjen blag spomin.

Matija Otničar,
Kirkland Lake, Ont. Can

ZA
REVMATICNE BOLEČI
DOBITE
PAIN-EXPELLER
Od leta 1867...
Zanesljiv liniment za družino

CITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskar-ske potrebščine. Da si rojaki zasigurno redno dopošiljanje lista, lahko gredo upravništvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vna-prej plačano naročnino. **ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES?**

Izpod peresa slovitega amer. pisatelja
Howard Fast-a

je izšla nad vse zanimiva knjižica v angleščini:

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

"Najbolj razburljiva povest v 27 letih!"

Pisatelj pripoveduje, kako je šel slovenski kmet 300 milj daleč, da je govoril s Titom, kateremu je povedal, da je v partizan-ski skupini, ki pa ni komunistična. Vrnit se je v Slovenijo z oro-žjem, ki mu ga je dal Tito in obožoval partizansko četo. Kot prvi knjižica, so pri partizanih ljudje različnih prepričanj: odvet-niki, profesorji, učitelji in celo duhovniki. Komunistov je malo, četudi je Tito komunist.

Dogodki, ki so opisani v knjiži, se pričnejo v Sloveniji in se potem nadaljujejo v južni Jugoslaviji, ko je Tito prisiljen se umakniti pred Nemci v Bosno. Ta umik je eden najbolj pretresljivih in junaških potez cele vojne — in sloviti pisatelj Howard Fast, jo je opisal nadkriljivo z svojim mojsterskim pe-resom. — To je knjižica, ki je ne boste spustili iz rok, dokler jo ne boste prebrali.

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjižic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavrtku gotovino oz. znanke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORNO DRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Kdor izmed rojakov ali rojakin se ni član tega društva, naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za natančno pojasnila. V nesreči se čelo pozna, kaj pomeni biti član dobrega društva.

TEKOM 31-LETNEGA POSLOVANJA je društvo izplačalo \$10,600.00 štipendij in \$18,537.00 bolnišne in ima v blagajni \$17,248.22.

Naložen denar je: \$12,950.00 U. S. Savings Bonds
\$ 5,000.00 Defense Bonds
\$ 4,298.22 naložen v bankah

Skupno \$27,248.22

Odbor za leto 1943:
Predsednik: MIHAEL UREK
21 Westfield St.,
Brooklyn, N. Y.
Podpredsednik: ANDREJ IVANŠEK
Zastopnik: 288 Harmon St.,
Brooklyn, N. Y.

Blagajnik:
ANTHONY CVETKOVICH
953 Bineca Avenue
Brooklyn, N. Y.

Nadorniki:
I. FRED VELEPEC
725 - 67th Place
Glendale, L. I.
II. JOHN TURKAS
495 Hilmord Street,
Brooklyn, N. Y.

Arhivar: JOSEPH POGACHNIK, 680 Liberty Ave.,
Williston Park, L. I.
Društvo stanejo vsa leta obseva v svojih družbenih pravicah v
American Slovenic Auditorium, 353 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

POD SVOBODNIM SONCEM

BOMAN — Spisal: F. S. FINŽGAR.

126

DVAJSETO POGLAVJE

Gospodski trgovec s temnopoltim obrazom je ob Radovanem vzkliku stopil za korak nazaj. Čelo je nagubančilo v temne oblake. Kakor znan odmev, ki zadoni preko kipečih valov, pa utone v burji, se mu je zdel glas, ki je udaril iz Hunovih kosmatih prsi. Stmel je oblastno v jecajočega Huna Radovana. Vse spremstvo je čakalo povelja, z rokami ob drogih kopij in na ročnikih mečev.

"Kaj blebečeš, Hun? O kom sanjaš, da izgovarjaš neznano ime!"

Trgovec glas je zvenel tuje, zadirčno. Radovana je popadla skrb. Če se je zmotil! Ozrl se je na spremstvo. Noznani, resni obrazi. Na njih nikakega usmiljenja; vsaka guba, vse poteze kakor iz pekla. Radovan se je priklonil trgovcu v veliki ponižnosti.

"Velmožni, ne streljaj strelje iz svojega obličja na popotnika, ki ti prinaša mir in nosi v sren svete skrivnosti. Naj troja breznejezna velikodušnost ponudi uho popotniku. Tako ti Krista, ne pokesaš se!"

Trgovec je pazil na starčev glas, s tenkim posluhom. Daljni odmev se je čimdalje bolj izjal. Nekaj kakor znana povest mu je vstajala v duši.

"Izvoli za menoj v šotor!"

Za trgovcem in popotnikom se je strnila zavesa ob vhod. Spremljevalci so zapili kopja v zemljo in se zbrali ob ognju.

"Govori, Hun! Pod šotorom umrjo tvoje besede."

Radovan se je ob veselju lučki ozrl v trgovčeve oči.

"Naj me sreča volkodlak, če ni Numida!"

"Prejansost, poslušaj! Prelesta ne bo v moji besedi, Hun si mi rekel, ker si me pogledal. Toda nisem. Sloven sem, povee, ki cestujem od svera na jug in z juga na sever. Gradišča Slovenov me goste in Bizanc odpira taberne, ko zapoje moja struna. In ne samo taberne, godele sem pred despotom, v vili Epafrodita veljaka sem prebival."

Trgovec je stisnil ustnice in se nagnil s stola proti Radovanu.

"V vili Epafrodita? Kaj govoriš? Ne imenuj tega imena! On je upornik, izdajalec svetega dvora!"

"Gospod, rekel si, da umrjo tvoje besede pod šotorom! Ne verujem, da je izdajalec! Otemal je nedolžnost! Otel je Iztoka, otel Ireno!"

"Ne izgovaraj teh imen! Šurt žadrgne usta tistemu, ki jih izgovori."

Trgovec se je jasno približal odmev prošle zgodbe. Stopil je pred godec, položil mu roko na rame in se vsesal s pogledom v drobne sive oči Radovanove.

"Mir s teboj, očka Radovane! Jaz sem Numida! Nisi se motil!"

Tedaj je Radovan vnovič nastavljal, da bi zagnal krik; razpel je roke in segel po Numidi. Ta pa mu je pritisnil dlan na usta, dvignil kazalec in zapovedal:

"Skrivnosti so mrtve! Ne smejo iz šotora!"

Radovan je spoznal, da je Numida sredi spremstva, ki ne sme vedeti, odkod je in kam potuje njih glavac. Zama-hoval je torej z rokami od nemega veselja, pritiskal dlani na prsi, grabil Numido za roko in jo poljubljal, udarjal v smeh pa ga krotil z dlanjo pred usti, se zakolebal navsezadnje po tleh in utripal z nogami kakor razposajen pastirce.

Ko se je pomiril se je tisti k Numidi in mu zastavil skrivnostno vprašanje.

"Imaš kaj Epafruditovega vina?"

"Imam, očka. Napiješ se, da se ti skrije mesec ponoči in zažare zvezde ob belim dnevu."

"Ah, Epafrudit, ko bi ti vedel, kako te ljubi Radovan!"

Numida se je nasmehnil in pomežiknil ter šel iz šotora. Velel je straži, naj se odda na levo in desno po cesti, ostalim pa je ukazal spat. Stopil je še k velikemu vozu, zagrnenemu s težkim platnom in šepetaje vprašal sužnja ob njem. Suženj mu je nemo odkimal, nakar mu je Numida z dvignjeno roko naročil strogo povelje. Kuharju je namignil, da prinese vina v šotor in pripravi večerjo za hunskega gosta.

Ko se je Numida vrnil k Radovanu in je postavil kuhar takoj za njim vrč vina na pisan prti sredi šotora, je godec segel po pijali, nastavljal in pil z zaprtimi očmi, kakor bi vsrkaval največjo in edino slast življenja.

"Kot nekda v Bizancu," je začel godec globoko dihaajoč in držeč v rokah lončeno majoliko.

"Na vse bogove, tvoje in moje, ni ga pod soncem, ki bi te ljubil bolj resnično od mene!"

Nastavljal je vnovič in lokal sladko lezbiško vino z nedopovednim užitek in velikim spoštovanjem.

"Kot nekda v Bizancu in vendar desetkrat boljše je to vino. Zakaj stradal sem ga, odkar sem se ločil od Epafrodita." Numida se je zleknil na mehko kožo perzijske kože in se naslanjal ob godčevi radosti.

"Radovane, razodeni mi, čemu si se pohunil?"

Godec je razklenil palec in kazalec, da bi ulovil dolgo brado.

"Počemu sem se pohunil? To je važna nkana! Tako važna in imenitna, da bo deseti rod še pel pesni o njej. Toda sedaj ne vprašuj dalje. Ko bi ti razodeval, pograbil bi me taka žalost in ugriznil tol'k gnev, da ga ne utolaži niti Epafruditovo vino. Jutri povem. In ti se boš čudil, da ti preminejo tri noči brez spanca. Pomni tri cele noči! Ali sedaj mi govori ti o Epafrditu o Ireni!"

"Oha oteta oba sreča!"

"Na Peruna, ni bilo zaman naše trpljenje! Pripoveduj!"

"Povej mi ti, kje je Iztok! Do njega me pošilja Epafrudit. Pogonu ste utekli, to je jasno. Ali še misliš bar-bar na Ireno? Ona gočji za njim kakor golobica, če ji v pomladi strelca razposajenega dečka ubije družje."

(Nadaljevanje prihodnjici)

KAKŠNA NAJ BO JUGOSLAVIJA

Piše Matija Corel, Brooklyn, N. Y.

(Nadaljevanje)

Prišel je mož z dela domov, imeli lepega ugleda med Slovenci, niti med Hrvati, še manj pa med Madžari in Nemci. Davši smo bili Slovenci, manj vredni bitja v Avstriji, pa smo še šapi, da Hitler ne bo napadel Amerike, samo Amerika naj se ne vmešava v evropske zadeve. Tretji dan je izvedel, da se Hitler bori samo proti Angliji, kajti ta kontrolira morja in ta mora biti svobodna za vsakega. In tako je izvedel vsak, ki je po postajah ali večjih medan nekaj novega; izvedel je tudi, da je najboljša, da se Hitlerju nihče ne zoperpostavlja, kajti ne ljubi nič drugega kot mir in red. In ko so nemške tolpe korakale skozi Danoko, Belgijo in Francijo, so seveda po nemških šorah obžudovali nemško hrabrost. In zgodilo se je, ko je prišel mož domov in razlagal Hitlerjevo neskončno moč in modrost, pa je žena vzkliknila: "O, ti naš presvetli Hitler!" mislila je reči mesvetli cesar.

Čevek bi rekel, da to ni mogoče. Žalostno je, ampak resnica je. Bil sem že čez tri leta v Ameriki. V salonu, kjer smo obdržali seje, pa me začuden rojak vpraša: "Kaj ne, ti si pa Jugoslovani?" Vprašanje je bilo tako čudno zapeljivo, kot da me misli poučevati kot zavodnega na rodajaka. Vedel pa sem, da rojak misli nasprotno, zato ga tudi jaz začuden vprašam: "Kaj si pa ti? Ali si morebiti Habsburžan!" "Yes sir," se odreže. "Habsburžan: so bili možje! Kaj bodo tisti ušli Srbi!"

Vprašali se boste, da kaj bi si človek mislil, ali kaj bi odgovoril na tako vprašanje. Ni, na take vprašanje ni odgovora kajti pretežna večina slovenskega naroda je bila pred 50 leti sto procentno avstrijska. In tudi jaz sem bil notri do 18-20 let. Sicer nisem bil protisrbski, kajti prav malo sem vedel o Srbih. Ko sem bil star 13 let, sem šel na Dunaj, tam sem se učil in tam sem obiskoval nemške večerne šole in tako sem čital večinoma nemeške časopise in knjige. Šele ko sem prišel k vojakom, sem se začel poglabljati v slovensko literaturo. K temu pa je bil moj oče, ki me istega mnenja kakor je zgoraj omenjeno, da je prednost nemščini. Ko sem prišel domov slovensko knjigo, pa je ponavljal: "Nemški, nemški, slovensčina ni nič. Ako ne boš znal nemški, pa boš zmeraj krave pasel."

Pa mi je človek pripovedoval ravno isto povest. Moj oče je bil vaški župan. Kadar se je bil volil, takrat je vselej sprejel večje vsoto denarja za podkupovanje in na ta način je prišel do premoženja; ampak vselej, kadar so bile volitve, je prišlo do prepira. Oče je silil sinove, da bomo volili na madžarsko stran in bratje so pa nasprotovali. Moj oče kot župan je seveda bil v sredi med tisto volilno komisijo, bil je na vzroč sodnik in druga madžarska gospoda. Pa ko je prišel sin na volišče, so ga vprašali: "Kam boš volil?" In seveda je odgovoril, da na slovensko in nato je sodnik začuden vprašal očeta: "Ali je to vaš sin?" "Ne," se je zadržal oče. "Ne poznam ga!" In brata so nato izgnali ven iz volišča. Tako so bile razmere v Avstriji, včasih je bil oče nemškiutar, dočim so se otroci zavedali narodnega jezika, včasih pa je bil oče narodnjak in otroci so se pomenščurili. Sploh ni namen tega dopisa razlagati razmere stare Avstrije, ampak naš namen je se poglabljati v mislijo, kaka naj bi bila Jugoslavija. Pri tem mi-mogrede navedem par Avstrijskov, ki so potrebni za vzgled kakor so bile razmere med Srbi, Hrvati in Slovenci.

Srbi za časa Avstrije niso

NEMŠKE IZGUBE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

sterni so Nemci dvakrat napadli s tanki, toda ameriška artilerija je vsak napad odbila in uničila saj en tank.

Angleška artilerija je zaporedoma v 2 dneh preprečila nemški napad. Nemci neprenehoma streljajo s svojimi 177-milimeterskimi topovi v Albanski gorah; v ponedeljek pa so izvedli precej močan zračni napad na Anzio.

Na fronti pri Cassinu so Nemci skušali prodreti zavezniško črto severno od Mesta, pa so bili z velikimi izgubami odbiti.

Kolikor se jaz spominjam na moja mlada leta, so mi bili Srbi znani samo po vzbodljivkah in smešnicah, katere so se tikale največ srbskih popov. Vsaka smešnica se je končala ali začela spopom, ko je kdo kaj narobe naredil, pa je bil že primerjan z vlaškim popom ali — "To je pa po srbsko." Tako smo kot otroci oponašali srbske pope, kako mašo berejo: Gospodine z vami in dva forenta z nami, ali pa kako krsti srbski pop otroka. Da ko ga blagoslovi, da mu obenem reče: "Ako nočeš krsti, nočeš rasti." In tako je bilo v splošnem med nami mnenje, da so Srbi sami uzmoviči.

Ne vem, odkod so bile vse žalivke izmišljene in zasejane med naš preprosti narod. Kolikor mi je znano, naša slovenska literatura, nisem našel še nikjer kaj sličnega zapisanega kar bi slabo vplivalo na narod. Slovenska literatura si je zašalo in zabavo rajši privoščila Ribničana; preprosti narod pa si jih tudi najbrž ni sam izmislil. Lahko je mogoče, da se je kaj sličnega vzgojilo na Hrvaškem, ki so si bili rimski in pravoslavni popje v tekmi. Še bolj je verjetno, da so bile izmišljene po nemški literaturi, ki si je kaj rada izbrala Rusa ali Srba za smešnico. Tako je pisala "Grazer Tagespost" ponosno, ko se je dal kralj Peter I. kronati, da je pa ta Nemec prekrstil svojega psa in mu dal ime Peter II. Zato Srbov nismo poznali, ker ločila nas je vera, država in različno mnenje. Sicer so se našli pisatelji, ki so stremeli po združenju bratskega naroda, ampak tista literatura je bila tako neznatna, da ni uspela med preprosti narod, zato smo na Srbe ravno tako gledali, kot na žide, ki nam seveda tudi niso bili pri sren.

Preten je šla slovenska delegacija v London, sta šla Korošec in Krek v Prago, za skupno sodelovanje, pa tudi Čehi so jih bolj nezaupljivo premotri-vali. Čehi so bili za časa Avstrije 100 procentno avstrijski(?) dočim je bila pretežna večina slovenskega naroda avstrijska. Sicer se je gojila jugoslovanska misel v krogu liberalne stranke pod vodstvom Ribarja in Tavčarja, ki bi rajši postali celo Srbi kot pa Avstrijci, ampak ta struja je bila slaba in se je gojila samo po mestih, dočim je bilo podeželsko prebivalstvo v pretežni večini avstrijsko. Zato nista bila Krek in Korošec nikjer sprejeta z tistimi ovacijami, ki bi se spodobili bratskemu narodu.

(Nadaljevanje prihodnjici)

Jugoslovanski pomožni odbor v Ameriki, — slovenska sekcija 1840 W. 22nd Place, Chicago, potrebuje podporo vsakega rojaka, da lahko izvrši svoje tako nujno potrebno delo v pomoč našim v domovini.

KNJIGA, KI STE JO VEDNO ŽELELI

The Modern Encyclopedia

V ANGLEŠČINI

22,000 Razlag . . . 1,100 Slik

Najnovejša svetovna Encyklopedia, v kateri more vsakdo kakoršnegakoli poklica najti razlage vsake besede spadajoče v njegovo stroko.

Cena sedaj \$4.-

(Poština in zavarovalnina plačana.)

Knjiga vsebuje 1176 strani in je okusno v platno vezana. — Skoro neverjetno je, da je mogoče tako najpopolnejšo knjigo dobiti za tako zmerno ceno.

Knjigarna Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

TO KNJIGO BI MORAL IMETI TUDI VSAK DIJAK NA RAZPOLAGO

N A P R O D A J HARMONIKE

Proda se Kromatična Harmonika 120 basov in ena skoro nova kromatična 12 basov. Pišite na: JOHN KERN, 1023 E 68th Street, Cleveland 3, Ohio 2-21, 23, 24

Razprodaja KNJIG

po 50 centov komad.

IZDALA SPOŠNA KNJIZNICA

- 1 Domače živali
Spisal Damir Feigel
- 2 Kreutzerjeva sonata
Spisal L. N. Tolstoj
- 3 Sto ugank
Spisal Otton Zupančič
- 6 Preganjanje indijanskih misijonarjev
Spisal Josip Spillman
- 8 Pravljice
Zapisal H. Majar
- 9 Popotniki
Spisal Milan Puzelj
- 10 Dedek je pravil
Spisal Julij Šlupšak
- 11 Korejska brata
Spisal Jos. Spillman
- 12 Frank Baron Trenk
Po raznih virih napisal Gjuro Panduric
- 13 Pariški zlatar
Poslovenil Silvester K.
- 14 Pravljice in pripovedke za mladino
Spisal Silvester Košutnik
- 15 Suneški inva'id
Spisal Silvester Košutnik
- 16 Spis: Kristofa Smida
Poslovenil P. F. Hrovat
- 17 Vojnimir ali poganstvo in krst
Spisal Josip Ogrinec
- 18 Mladim srcem
Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Ksaver Meško
- 19 Tokraj in onkraj Sotle
Spisal Erdolfin Zolna
- 22 Slovenske balade in romance
Uredil C. Golar
- 23 Zbrani spisi za mladino
Spisal Engelbert Gaugl
- 24 Andersonove pripovedke za mladino
Priredila Uta
- 25 Poetno klasje
Izbrane pesmi — Spisal C. Golar
- 26 Denar
Dr. Karl Engle — Poslovenil Dr. Albin Ogris
- 28 Magda
(Igra) — Alojzij Renec
- 29 Peterčkove poslednje sanje
(Igra) — Pavel Golin
- 30 Potopljeni zvon
(Igra) — Gerhart Hauptmann
- 31 Revizor
(Igra) — Nikolaj Vasiljevič
- 32 Spodobni ljudje
(Igra) — I. Lipovec
- 33 Črne maske
(Igra) — I. Andrejev
- 34 Antingone
(Igra) — Poslovenil C. Golar
- 35 Pol'tra Vipavca
(Igra) — Damir Feigel
- 36 Sveti Just
(Igra) — Spisal dr. F. Petronio
- 37 Fabiola in Neža
(Igra) — Poslovenil J. Podbevsek
- 38 Tončkove sanje na Miklav-žev večer
(Igra) — J. Erbenk in F. Roje

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu priporočljivo ome-niti več zbirke, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

To je zadnja zaloga in v omejenem šte-vilu. Zato priporo-čamo, da kdor si že-li nabaviti slovenski molitvenik, naj to sedaj stori.

Molitveniki

v krasni vezavi importirani iz starega kraja še pred vojno . . . Ko zaloga poide, je ne bo mogoče nadomestiti do konca vojne.

Slovenski:

KVIŠKU SRCE

(šev. 415) 2 1/4 x 3 3/4 inčev; 224 strani

Cena \$1.-

Angleški: NOVA ZALOGA!

"KEY OF HEAVEN"

Fino vezano; prvovrstna izdelava; v finem usnju

V imitiranem usnju — \$1.50 \$1.-

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th St., New York 11